

29.7.2016

Lupatunnus
ML2012:0036

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) 169 §:n perusteella 29.7.2016 antanut seuraavan malminetsintälupaa (jatkoaika) koskevan täytäntöönpanomääräyksen:

Hakija: AA Sakatti Mining Oy
Alueen nimi: Sakatti 1-5
Lupatunnus: ML2012:0036
Alueen sijainti ja koko: Sodankylän kunta, 493,3 ha

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 169 §:n nojalla hakea muutosta hallinto-oikeudesta. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on menettävä. Päätös on nähtävillä Tukesin Rovaniemen toimipaikassa (käyntiosoite; Valtakatu 2, Rovaniemi) ja Tukesin kotisivulla (www.tukes.fi/kaivosasiat) sekä alueen kunnanvirastosta (Sodankylän kunta, Jäämerentie 1, 99600 Sodankylä)

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai Ilkka Keskitalo puh. 050 432 3759

Kuulutettu 29.7.2016

AA Sakatti Mining Oy
PL 38 (Tuohiaavantie 2)
99600 SODANKYLÄ

MÄÄRÄYS MALMINETSINTÄLUVAN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA
Valtauksen KaivNro 7812/1-5 jatkoaikaa koskeva malminetsintälupapäätös ML2012:0036

Haltija: AA Sakatti Mining Oy
Y-tunnus: 2436768-3
Suomi

Yhteystiedot:
Tuohiaavantie 2
99600 SODANKYLÄ

Lisätietoja antaa:
Jukka Jokela
jukka.jokela@angloamerican.com
Puh: 0400-159610

Alueen nimi: Sakatti 1-5 (ML2012:0036)
Alueen sijainti: Sodankylä

Yksilöity malminetsintälupapäätöksen (ML2012:0036) täytäntöönpanomääräystä koskeva hakemus on tullut vireille 9.12.2015. Viranomaisen on tehnyt hakemustarkastuksen ja todennut hakemuksen täyttävän kaivoslain 169 §:n edellytykset.

Hakemuksen tarkoitus: Kaivoslain (621/2011) 169 §:n tarkoittama määräys päätöksen täytäntöön panemiseksi muutoksenhausta huolimatta.

MÄÄRÄYS PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) antaa määräyksen lupatunnuksella ML2012:0036 olevan malminetsintälupapäätöksen täytäntöön panemiseksi yksilöidyn tutkimusmenetelmin.

Täytäntöönpanomääräyksessä yksilöidyt tutkimustoimet voidaan kuitenkin aloittaa vasta kun päätöksessä edellytetyt veloitteet on suoritettu. Yksilöidyt tutkimustoimet on suoritettava 28.10.2015 myönnetyin malminetsintäluvan (ML2012:0036) lupamääräyksiä ja ehtoja noudattaen. Luvanhaltija voi tämän lisäksi ryhtyä myös sellaisiin malminetsintätutkimuksiin, joihin ei kaivoslain (621/2011) 7 ja 9 §:n nojalla vaadita malminetsintälupaa.

Täytäntöönpanomääräys annetaan muutoksenhausta huolimatta niin, ettei määräyksessä yksilöidyillä sallituilla toimilla tehdä muutoksenhakua hyödyttömäksi. Täytäntöönpanomääräys malminetsintälupapäätökseen (ML2012:0036) ei aiheuta muutoksenhakuoikeuden tosiasiallista kaventumista, sillä täytäntöönpanomääräys antaa oikeuden vain sellaisiin toimenpiteisiin, joiden suorittamisenkin jälkeen olot on mahdollista palauttaa aiempaa vastaaviksi. Luvan haltijan on asettanut kaivosviranomaisen määräämän vakuuden.

Malminetsintälupaan kohdistuva valitus voi kohdistua johonkin rajattuun erilliskysymykseen ja tällainen saattaa tarpeettomasti viivästyttää malminetsinnän jatkumista koko malminetsintäalueella, näin on tapahtunut tällä kohteella vuodesta 2012 lähtien. Valitus voi kohdistua myös toisaalta hyvin yleiseen huoleen malminetsintätoimien ympäristövaikutuksista, eikä luvanhaltija voisi edelleenkään ryhtyä muihin kuin vain sellaisiin toimenpiteisiin joihin ei vaadita lupaa.

Malminetsintälupapäätökseen (ML2012:0036) jätettiin yksi valitus joka on käsiteltävänä Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa. Valituksessa esitetyt vaatimukset ovat hyvin yleispiirteisiä ja vaikeasti yksilöitävissä ja ne kuvaavat lähinnä kaivoshanketta mistä valituksen alaisessa malminetsintälupapäätöksessä ei ole kyse. Valituksessa viitattiin myös luonnonsuojelulain 65 §:n mukaiseen arviointi- ja lausunto menettelyyn ja tietojen luovuttamiseen, joka ei suoraan kuulu vireillä olleeseen kaivoslainmukaiseen lupamenettelyyn. Kolmas merkittävä sekaannus valituksessa koskee maanomistajan oikeutta antaa suostumuksensa omistamansa kiinteistön käyttöön malminetsintätoimiin. Kaivosviranomaisen ei puutu omaisuuden suojaan tai oikeuteen hallita ja määrätä omasta omaisuudestaan malminetsinnässä.

Täytäntöönpanomääräyksellä annetaan oikeus ryhtyä lähinnä aiemmin voimassa olleen luvan mukaisen tutkimustoimenpiteiden jatkamiseen laadultaan ja laajuudeltaan vastaavina. Voimassa (17.8.2004 – 2012) ollut valtaus (KaivNro 7812/1-5) mahdollisti talviaikaisen kairauksen. Luvanhaltija on tehnyt luonto- ja kasvilajikartoituksia alueelle suoritettua Natura-arviointia varten. Tutkimusten maastovaikutuksia on arvioitu kohteella eri viranomaisten toimesta useaan otteeseen ja toiminnanharjoittaja on kehittänyt näytteenottolaitteistoa kenttäkausien jälkeen kokemuspohjaisesti ympäristövaikutuksia vähentäväksi, ensimmäisenä Suomessa mm. soijan talteen keräys.

Kaivosviranomaisen (TEM) myönsi 22.9.2010 valtauksen (KaivNro 7812/1-5) jatkoajan hakemuksesta ja hyväksyi sen ilman Natura-selvitystä kaivoslain (503/1965) perusteella. Tämän jälkeen kohteelle myönnetyt malminetsintälupapäätökset eivät ole saaneet lainvoimaa. Luvanhaltija on tehnyt kyseessä olevaa jatkolupahakemusta (ML2012:0036) varten Natura-arvioinnin. Natura-arvioinnista on suoritettu luonnonsuojelulain alainen menettely, jossa arviointi on toimitettu kaivos- ja ympäristöviranomaisille. Asiaan on saatu lainmukaisesti lausunnot Lapin ELY-keskukselta sekä Metsähallitukselta. Kaivoslupaviranomainen on pyytänyt lain edellyttämät lausunnot Natura-arvioinnista. Edellä mainituista lausunnoista ei käy ilmi sellaisia asioita, ettei Tukes olisi voinut antaa valituksen alaista malminetsintälupaa (ML2012:0036), tai tässä annettavaa malminetsintäluvan täytäntöönpanomääräystä. Natura-arvioinnissa on arvioitu kaikkien tutkimusmenetelmien vaikutuksia, jotka ovat tässä täytäntöönpanomääräyksessä sallittu. Arvioinnin mukaan kaikkien tutkimussuunnitelman mukaisten menetelmien vaikutukset jäisivät vähäisiksi.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslain (621/2011) 169 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät eikä täytäntöönpanomääräyksen antamiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Määräyksellä sallitut yksilöidyt toimet ovat luonteeltaan ja laadultaan aikaisemmin voimassa olleen luvan mukaisia ja niiden vaikutukset ovat

vähäisiä, eivätkä siten tee asiaan jätettyä valitusta hyödyttömäksi. Malminetsintälupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun lupapäätöksessä määrätyt velvoitteet on suoritettu. Jos asianomaisen toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun edellä mainittu muu asianomainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmisteleviä tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Malminetsintäalueen tarkat tiedot

Pinta-ala: 493,3 ha
Alueen nimi: ML2012:0036 Sakatti 1-5
Sijainti: Sodankylä. Viiankiaapa, Sattasen kylän koillispuolella.
Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä lupakartasta (Liite 1).

Alueesta tarkemmin

Alue rajoittuu oikeusvaikutteisen Kelujärvi - Rajala osayleiskaava-alueelle. Alueet on osayleiskaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja luonnonsuojelualueiksi (SL). Alueelle on osoitettu myös erityismerkinnöin maiseman monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (ma), sekä suojeltujen ja silmällä pidettävien kasvien ja eläinten esiintymisalue (sl). Lisäksi alueen halki kulkee moottorikelkkaura.

Malminetsintäalue ML2012:0036 Sakatti 1-5 sijoittuu lähes kokonaisuudessaan Viiankiaavan Natura-alueelle (FI 1301706), joka on pinta-alaltaan 6595 ha. Viiankiaapa kuuluu soidensuojelun perusohjelmaan ja pääosa siitä on suojeltu luonnonsuojelulain mukaisena luonnonsuojelualueena (851/1988). Osittain Natura-alueen suojelu on toteutettu perustamalla yksityisiä luonnonsuojelualueita, jotka sijoittuvat reuna-alueille. Viiankiaapa on hyväksytty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin mukaisena yhteisön tärkeänä pitämänä alueena (SCI -alue) ja ilmoitettu lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA -alue).

Malminetsintäalue sijoittuu myös yksityiselle luonnonsuojelualueelle (YSA200649) ja malminetsintäalueen välittömässä läheisyydessä, pohjoispuolella on Viiankiaavan luonnonsuojelualue (yksityinen suojelualue, YSA200153). Viiankiaavalle haetusta malminetsintäluvasta (ML2012:0036) sijoittuu suojelualueelle n.343 ha joka vastaa n.5,2 % suojelualueen koko pinta-alasta.

Natura-arvioinnin mukaan Natura-alueella on aikaisempien vuosien aikana kairattu n.150 ha suuruisella alueella lumisena aikana 96 pistettä ja 2 pistettä kangasmaalla sulan maan aikana, eli yhteensä 98 kairapistettä. Reikien halkaisija on vaihdellut 6 - 7,6 cm välillä. Valtaosa pisteistä on

kairattu kairaussoijan talteenottomenetelmällä. Aikaisemman kairaustoiminnan aikana (2006–2012) tallausvaikutusalueeksi Natura-alueella on arvioitu n. 8,4ha, joka on koko Viiankiaavan Natura-alueen pinta-alasta n. 0,13 %. Kun lasketaan kaikki aikaisemmat tutkimustoimet ja niistä määritellään ns. voimakkaimmin heikentynyt pinta-ala, saadaan suhdeluvuksi koko Viiankiaavan Natura-alueen pinta-ala huomioiden 0,05ha, eli n.0,0008 %

Täytöntöönpanomääräyksessä yksilöidyt sallitut toimet

Tämän täytöntöönpanomääräyksen nojalla malminetsintäluvan haltijan voi suorittaa seuraavia malminetsintälupapäätöksessä **ML2012:0036** sallittuja yksilöityjä malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset tutkimusmenetelmät

Maastomittauksia sähkömagneettisilla menetelmillä:

- ✓ TEM (Time Domain Electro Magnetic)
- ✓ ML (Moving in-Loop) (mittaukset suoritetaan kaapelisilmukkaa siirtäen)
- ✓ FL (Fixed Loop) (mittaukset suoritetaan suuremman silmukan sisällä)
- Tutkimukset saa suorittaa suojelualueella maastoajoneuvoa apuna käyttäen vain talvikaudella, maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen, kuitenkin huomioiden mahdolliset poikkeukset lupamääräyksistä 9 ja 13. Tutkimukset on tehtävä hakijan esittämin vaikutuksia minimoivin toimin, tutkimussuunnitelman (liite 8) mukaisesti
- suuren petolinnun mahdollinen pesintä voi vaikuttaa siihen, millä alueilla koneellisesti avustettavia geofysiikan mittauksia 15.3–31.7 välisenä aikana voi suorittaa. (rajoitukset tarkistettava Metsähallitukselta)

2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto

- syväkairaukset sallitaan tutkimussuunnitelman (liite 8) mukaisesti, huomioiden kuitenkin mahdolliset poikkeukset lupamääräyksissä 9 ja 13. Tutkimukset on tehtävä hakijan esittämin vaikutuksia minimoivin toimin
- suojelualueella koneellisesti tehtävä näytteenotto on sallittua ainoastaan talvikaudella maan ollessa roudassa lumipeitteinen
- kevyttä kairauskalustoa tulee käyttää alueen herkimmissä kohteissa, joissa kairauksen tavoite on alle 600 metrin syvyydessä maanpinnasta.
- uhanalaisten petolintujen mahdollinen pesintä voi vaikuttaa siihen, millä alueilla kairauksia 15.3–31.7 välisenä aikana voi suorittaa. (rajoitukset tarkistettava Metsähallitukselta)
- koneellisesti tehtävä näytteenotto suojelualueen ulkopuolella kivennäismaalla on sallittua myös sulanmaan aikana niin, ettei aiheuteta suojelualueelle suoria tai epäsuoria kielteisiä vaikutuksia.

3. Maastoliikenne

- Maastoliikenne on sallittua suojelualueella ainoastaan talvikaudella, maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen, ennalta ilmoitetuilla reiteillä
- Kairakoneet tuodaan kohteelle ainoastaan suunniteltuja reittejä pitkin, kuitenkin huomioiden mahdolliset poikkeukset lupamääräyksissä 9 ja 13. Tutkimukset on tehtävä hakijan esittämin vaikutuksia minimoivin toimin

- kesäaikainen maastoliikenne sallitaan vain kuivilla kivennäismailla suojelualueen ulkopuolella niin, ettei aiheuteta suojelualueelle suoria tai epäsuoria kielteisiä vaikutuksia.
- suuren petolinnun mahdollinen pesintä voi vaikuttaa siihen, millä alueilla maastoliikennettä 15.3–31.7 välisenä aikana voi suorittaa. (rajoitukset tarkistettava Metsähallitukselta)

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä tutkimusmenetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeellisiksi jotta alueen mineraalipotentiali saadaan tehokkaasti tutkittua. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee pääosin olla suoritettuina. Tässä päätöksessä sallituilla näytteenottomenetelmillä toteutettu malminetsintä on kaivoslain (621/2011) tavoitesäännöksen mukaisesti taloudellisesti tehokasta ja ekologiset vaikutukset huomioivaa. Mahdolliset petolintujen pesinnän tuomat rajoitteet tulee tarkistaa Metsähallituksen petolintuasiantuntijalta vuosittain hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista. Suojelualueen ulkopuolella tehtävä näytteenotto tulee tehdä Viiankiaavan Natura-alueen läheisyys, luonne ja suojeluperusteet huomioiden.

Kaikki malminetsintätutkimustoimet on suoritettava 28.10.2015 annettua malminetsintälupapäätöstä ML2012:0036 noudattaen. Velvollisuus koskee myös luvanhaltijan omaehtoisia rajoituksia jotka määrättiin noudatettavaksi myös alkuperäisessä malminetsintälupapäätöksessä ML2012:0036:

Hakijan omaehtoiset rajoitukset vaikutusten vähentämiseksi

Hakija on esittänyt selityksessään (Liite 8) sitoutumista merkittäviin omaehtoiisiin rajoituksiin ja luopuu joistain kaivoslain suomista oikeuksista vaikutusten vähentämiseksi. Tukes asettaa ne lupapäätökseen noudatettavaksi, koska **hakija on itse niitä ehdottanut**. Näillä toimilla voidaan varmistua, ettei toiminnasta aiheudu toimista aiheudu kaivoslaissa kiellettyä seurausta Viiankiaavan Natura-alueelle. Hakija on neuvotellut ympäristöviranomaisten kanssa erilaisista seuranta- ja raportointimenetelmistä. Kaivoslain (621/2011) raportointivelvoite syntyy 14 ja 15 §:n tarkoittamalla tavalla.

Tukes toteaa, että hakijan esittämät rajoitukset vaikutusten vähentämiseksi ovat kaivoslain (621/2011) 51 §:n mukaisia, eivätkä esitetyt rajoitukset vaikutusten vähentämiseksi tässä muodossa vaaranna kaivoslain 61 §:n 2 mom. kohdan 1 tarkoittamaa tehokasta ja järjestelmällistä tutkimusta.

- Malminetsintää (timanttikairaus ja geofysikaaliset maanpintamittaukset) on sallittua toteuttaa suojelualueella vain talvikaudella, maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen. Yksityismaalla suojelu- ja Natura-alueen ulkopuolella voidaan suorittaa kairauksia myös ennen roudan ja lumen tuloa pesimääjan ulkopuolella. Näissäkin tilanteissa on luonnonsuojelulainsäädännön mukaisesti huomioitava, ettei aiheuteta suojelualueelle suoria tai epäsuoria vaikutuksia.
- Tämän malminetsintäluvan nojalla saa kairata enintään 135 kpl uutta maan pinnalta

lähtevää kairareikää, joista enintään 122 kpl saa sijoittua Viiankiaavan Natura-alueelle. Kairareikiä saa haaroittaa maan pinnan alapuolella.

- Malminetsintätoimenpiteitä suoritettaessa on otettava huomioon Natura-arvioinnissa esitetyt vaikutusten lieventämiseen tähtäävät toimenpiteet. Kairareivät ja tarvittavat kulkureitit on sijoitettava malminetsintälupahakemuksen liitteenä olevan tutkimussuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmasta voidaan poiketa silloin, kun vaihtoehtoisella toteuttamistavalla voidaan välttää tai vähentää vaikutuksia suojelun kohteena oleviin luonnonarvoihin.
- Kairaus on toteutettava käyttäen tekniikkaa, jossa kairauksessa syntyvä hienojakoinen kiviaines (ns. kairaussoija) otetaan talteen ja kuljetetaan suojelualueen ulkopuolelle. Kairauksessa käytetty jäähdytysvesi on pyrittävä kierrättämään suljetussa systeemissä. Käytettävä jäähdytysvesi on otettava ensisijaisesti lähimmästä kairanreistä.
- Kairakoneet on ohjattava uusille kairauspaikoille käyttäen GPS:ää ja kuljetusreitit on merkittävä maastoon.
- Malminetsintään herkillä letto- ja aapasuo-luontotyyppin alueilla, jotka sijaitsevat tutkimusalueen etelä-, lounais- ja koillisosassa ja joissa kairausvyvyys on alle 600 metriä, käytetään kevyttä kairausyksikköä, joka kuljetetaan moottorikelkalla.
- Kairapisteet P65, P67 ja P71 tulee poiketen tutkimusohjelmasta siirtää pois lettokuviolta vieressä sijaitsevalle kivennäismaalle.
- Kairapisteen P85 osalta luvanhaltija käyttää kevyttä kairauskalustoa vaikutusten minimoimiseksi.
- Malminetsintäalueen itäosissa (entiset valtausalueet Sakatti 2 ja 5) ei saa käyttää moottoroituja tai konevoimin toimivia laitteita eikä moottoriajoneuvoja 15.3.–31.7 välisenä aikana.
- Suoritetuista malminetsintätoimenpiteistä on raportoitava Metsähallitukselle ja Lapin ELY-keskukselle vuosittain. Raportoinnin yhteydessä on annettava selvitys mahdollisesti aiheutuneista maasto- ja puustovaurioista tai muista vahingoista.
- Metsähallitukselle ja Lapin ELY-keskukselle on etukäteen ilmoitettava töiden aloittamisesta alueella.
- Kairausreivät on tulpattava kairauksen jälkeen sekä valvottava, ettei kairauskohdista vuoda pohjavettä.
- Kairanreikien maaputket on lyhennettävä noin 0,15–0,20 m pituuteen sekä merkittävä selvästi puupaaluin, joissa on tunnistetut ja heijastin.
- Luvanhaltijan on selvitettävä keinotekoisien pesäpaikkojen rakentamista sekä sijoittamista Viiankiaavalle. Jos selvitykset osoittavat uusien pesäpaikkojen rakentamisen tarpeelliseksi ja mahdolliseksi luvanhaltijan on rakennettava keinotekoisia pesäpaikkoja merikotkalle ja hiiripöllölle.
- Malminetsintätoiminnassa on huomioitava ja noudatettava luonnonsuojelulain säännöksiä kasvi- ja eläinlajien suojelusta (mm. luonnonsuojelulain 42 § nojalla rauhoitetut kasvilajit sekä luontodirektiivin liitteen IV (b) mukaiset lajit). Malminetsintätoiminnassa kiellettyjä ovat toimenpiteet, jotka johtaisivat näiden lajien heikentämiseen tai hävittämiseen malminetsintäalueella.
- Luvanhaltijan on ennen jokaisen tutkimusjakson malminetsintätoimenpiteiden aloittamista oltava yhteydessä Oraniemen paliskuntaan.
- Luvanhaltijan on yhteistyössä Oraniemen paliskunnan kanssa pyrittävä tutkimustöiden suunnittelulla ja ajoittamisella vähentämään poronhoidolle aiheutuvia haittoja.
- Malminetsintäluvan haltijalla on maastoliikenneoikeus suojelualueella vain talvikaudella maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen.

- Välttämätön maastoliikenne tulee tapahtua moottorikelkoilla ja tela-alustaisilla työkohteilla.
- Luvanhaltija ei saa aiheuttaa haittaa malminetsintäalueella sijaitsevalle moottorikelkka-reitille.
- Luvanhaltijan tulee suorittaa kasvillisuusseuranta vuosittain kairausten ajan ja sen jälkeen joka toinen vuosi kunnes kairauksista on kulunut 5 vuotta. Mikäli kasvillisuusvaikutuksia on tuolloin vielä havaittavissa, sovitaan jatkoseurannasta erikseen ELY-keskuksen kanssa.
- Kasvillisuuden seurantaruujuja perustetaan vähintään 15 kairauspisteelle (tai vähintään 10–15 %:lle kairauspisteistä) niin, että seuranta kattaa koko toiminta-alueen ja erilaiset kasvillisuustyypit.
- Viiankiaavan soidensuojelualueella malminetsintätoimenpiteitä voidaan suorittaa vasta sen jälkeen, kun ympäristöministeriön myöntämä soidensuojelusta annetun asetuksen (852/1988) mukainen lupa geologiseen tutkimukseen ja malminetsintään on täytäntöönpanokelpoinen.
- Luvanhaltijan tulee asettaa 20 000 euron suuruinen vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten.

Hakemuksen käsittely

Hakemus: AA Sakatti Mining Oy	9.12.2015
Kuulutus hakemuksesta: Tukes	15.12.2015
Lausuntopyyntö: Tukes	15.12.2015
Päätös: Tukes	29.7.2016

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Tukes on tiedottanut hakemuksesta 15.12.2015 kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Tukesin Rovaniemen toimipisteen, sekä Sodankylän kunnan ilmoitustaululla. Hakemus on ollut nähtävillä 21.1.2016 saakka.

Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimitettavaksi viimeistään 21.1.2016. Tämän päivämääränkin jälkeen toimitetut lausunnot ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon.

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Sodankylän kunnalle** 15.12.2015
Sodankylän kunta antoi lausunnon 22.1.2016 (liite 3)
- 2) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Lapin ELY-keskukselle** 15.12.2015
Lapin Ely-keskus antoi lausunnon 21.1.2016 (Liite 4).
- 3) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Oraniemen paliskunnalle** 15.12.2015

Oraniemen paliskunta ei antanut lausuntoa.

- 4) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Metsähallitukselle** 15.12.2015
Metsähallitus antoi lausunnon 18.1.2016 (Liite 5).
- 5) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Lapin Liitolle** 15.12.2015
Lapin Liitto antoi lausunnon 18.1.2016 (Liite 6).

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta esitettiin yksi mielipide:

Lapin luonnonsuojelupiiri 19.1.2016 (Liite 7)

Hakijan vastine

Hakijalta on pyydetty selitystä 13.4.2016 hakemukseen saaduista lausunnoista, sekä saadusta mielipiteestä johtuen.

Hakija antoi selityksen 15.6.2016 (liite 8).

Tukesin kannanotto lausunnoissa ja muistutuksessa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin

Lausunnoissa ja muistutuksessa esitetyt asiat on otettu lupapäätöksessä huomioon niiltä osin kuin ne koskevat voimassa olevaa kaivoslakia.

Tähän määräykseen on lisätty myös varsinaisessa malminetsintälupapäätöksessä määrätty vaatimus siitä, että jos tutkimustoimenpiteiden suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta. Tämä koskee erityisesti Lapin ELY-keskuksen ja Metsähallituksen lausunnoissa mainittua Ympäristöministeriön myöntämää tutkimuslupaa geologisiin tutkimuksiin soidensuojelualueella.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Määräys on toimitettu päätöksenantopäivänä:

- AA Sakatti Mining Oy:lle (hakija)

Jäljennös määräyksestä on toimitettu antopäivänä:

- Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
- Sodankylän kunnalle,
- Oraniemen paliskunta
- Lapin ELY-keskukselle,
- Metsähallitukselle,
- Lapin liitolle
- Lapin luonnonsuojelupiirille

Lisäksi päätöksestä tiedotetaan Tukesin verkkosivuilla.

Perustelut: Päätöksestä tiedottaminen ja siinä noudatettu menettely perustuvat kaivoslain (621/2011) 169 §:n mukaisesti lupapäätöksestä tiedottamista koskevaan 58 §:ään.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on **1 000 €**. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1302/2010), muutettuna (779/2011).

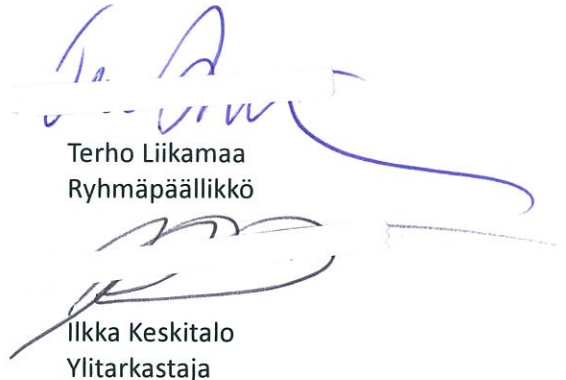
Muutoksenhaku

Tähän määräykseen saa kaivoslain (621/2011) 169 §:n nojalla hakea muutosta vaatimalla sitä **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudesta**.

Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta vaadittaessa on meneteltävä.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Ilkka Keskitalo, puh. 029 5052 151

Terho Liikamaa
Ryhmäpäällikkö

Ilkka Keskitalo
Ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1	ML2012:0036 lupakartta
Liite 2	AA Sakatti Mining Oy:n päätöksen täytäntöönpanohakemus
Liite 3	Sodankylän kunnan lausunto hakemuksesta
Liite 4	Lapin ELY-keskuksen lausunto hakemuksesta
Liite 5	Metsähallituksen lausunto hakemuksesta
Liite 6	Lapin liiton lausunto hakemuksesta
Liite 7	Lapin luonnonsuojelupiiri Ry:n mielipide
Liite 8	AA Sakatti Mining Oy:n selitys annettuihin lausuntoihin

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

kaivosviranomaisen on viipymättä toimitettava jäljennös päätöksestä asianomaiselle hallinto-oikeudelle ja muutosta hakeneille. Se, joka on valittanut asianomaisesta lupapäätöksestä, voi hallinto-oikeudessa vaatia määräyksen kumoamista tai muuttamista ilman, että hänen olisi siitä erikseen valitettava.

Muutoksenhakutuomioistuimien voi valituksesta kumota määräyksen tai muuttaa sitä taikka muutoinkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon. Hallinto-oikeuden päätöksestä täytäntöönpanoa koskevassa asiassa voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian yhteydessä.

Malminetsintäluvan haltijan on suoritettava malminetsintäkorvaus viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomainen on antanut päätöksen täytäntöönpano määräyksen. Malminetsintäkorvaukseen sovelletaan muutoin, mitä kaivoslain (621/2011) 99 §:ssä säädetään.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot täytäntöönpanomääräyksen kumoamiseksi:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, OULU

Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Faksi: 029 56 42841

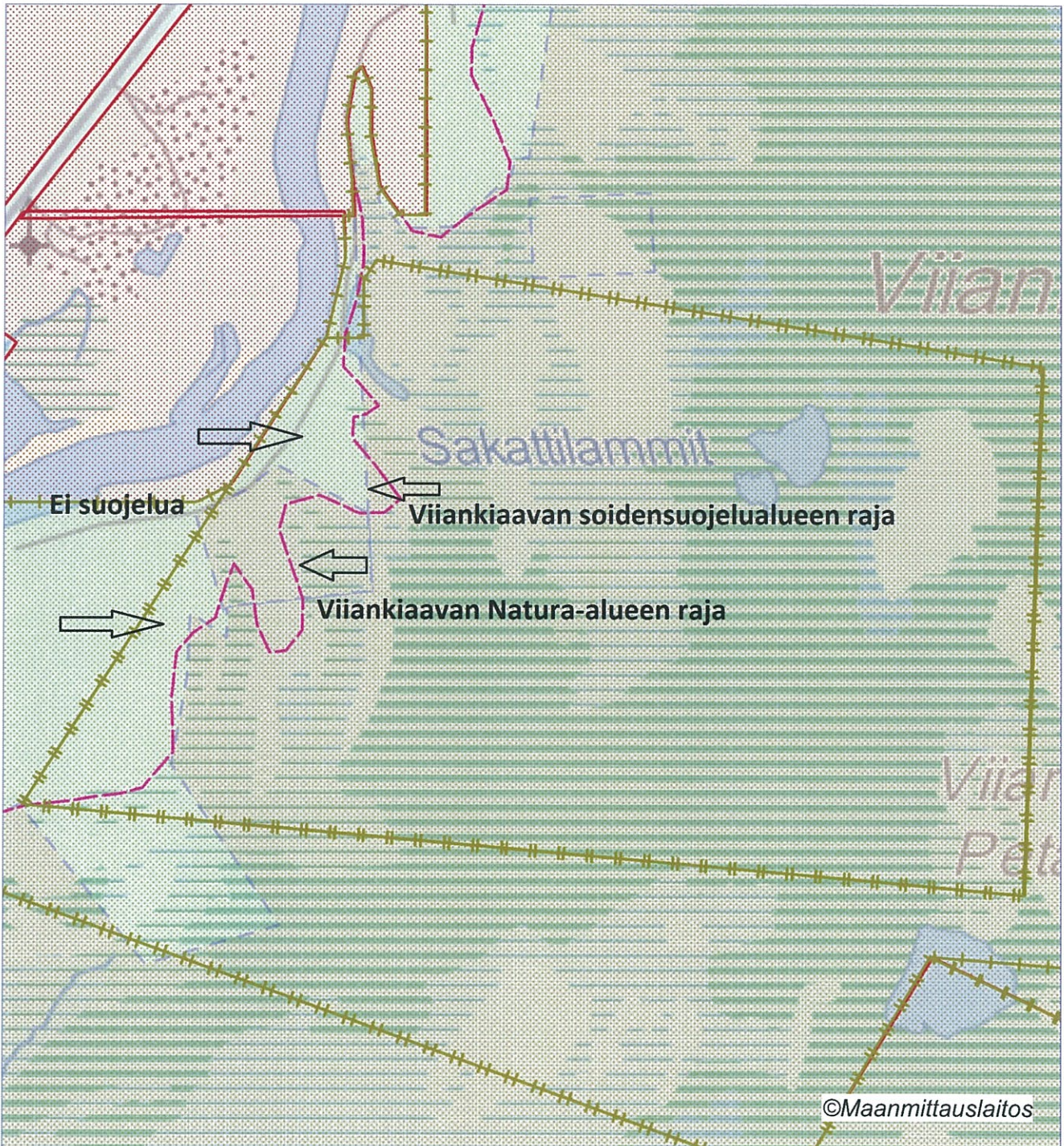
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Lisätietoja asiasta: Oulun hallinto-oikeuden kirjaamo, p. 029 56 42800.

ML2012:0036 Sakatti 1-5

BORENIUS**TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTOLLE**

Asia Hakemus malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevan päätöksen täytäntöönpanoksi muutoksenhausta huolimatta, Turvallisuus ja kemikaaliviraston 28.10.2015 tekemä päätös ML2012:0036.

Hakija

AA Sakatti Mining Oy, ("Hakija")
Tuohiaavantie 2
99600 Sodankylä
Finland

Hakijan asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja Casper Herler
Asianajotoimisto Borenius Oy
Eteläesplanadi 2, 00130 Helsinki
Puhelin 020 7133 3288
Faksi 020 713 3499
Sähköposti casper.herler@borenius.com

1 VAATIMUS TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

1. Hakija vaatii, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) myöntää Hakijalle kaivoslain (621/2011) 169 §:n mukaisen oikeuden ryhtyä sille 28.10.2015 myönnettyssä malminetsintäluvassa yksilöityihin toimenpiteisiin muutoksenhausta huolimatta.

2 ASIAN TAUSTA

2. Tukes myönsi 28.10.2015 Hakijalle malminetsintäluvan nimeltä Sakatti 1-5, lupatunnuksella ML2012:0036. Luvalla jatkettiin valtausten KaivNro 7812/1-5 voimassaoloa. Lapin luonnonsuojelupiiri ry (jäljempänä "LLSP") on valittanut malminetsintäluvasta Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 27.11.2015 päivätyllä valituksella. Samaan asiaan liittyen ympäristöministeriö on 29.10.2015 antamallaan päätöksellä myöntänyt Hakijalle soidensuojelulain (851/1988) mukaisen poikkeamispäätöksen YM4/5721/2012, josta LLSP on vastaavasti valittanut korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30.11.2015 päivätyllä valituksella.
3. Kaivoslain 169 §:n mukaan Tukes voi määrätä, että malminetsintäluvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen, hakijan tehtyä asiasta erillisen hakemuksen 14 päivän kuluessa malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevan päätöksen valitusajan päättymisestä. Edellytyksenä kyseiselle täytäntöönpanomääräykselle on, että:
 - 1) Hakija esittää perustellun syyn toiminnan aloittamiselle;
 - 2) toimenpiteisiin ryhtyminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi; ja
 - 3) Hakija asettaa Tukesin määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa.

3 PERUSTELUT

4. Kaivoslain 169 §:n mukaisen täytäntöönpanomääräyksen tarkoituksena on mahdollistaa luvan mukaisen toiminnan aloittaminen ilman hankekokonaisuuden tarpeetonta viivästymistä sellaisissa tilanteissa, joissa toiminta on lupamääräyksiä noudattaen mahdollista toteuttaa valituksen kohteena olevia intressejä vaarantamatta. Hakija katsoo alla esitetyin perustein, että malminetsintäluvan mukaiset toimenpiteet voidaan aloittaa tekemättä LLSP:n valitusta hyödyttömäksi, ja että kaivoslain 169 §:n mukaisen täytäntöönpanomääräyksen antamiselle on olemassa lain edellyttämät perusteet.

3.1 Täytäntöönpanolle on olemassa perusteltu syy

5. Kaivoslain 169 §:n esitöiden (HE 273/2009 vp, s. 162) mukaan perusteltu syy päätöksen täytäntöönpanolle voi liittyä muun muassa toimenpiteisiin ryhtymisen tarpeellisuuteen ja viivytyksestä aiheutuviin haittoihin. Puheena olevassa tapauksessa malminetsintäluvan täytäntöönpanolle on erittäin suuri tarve, ottaen huomioon, että Viiankiaavan soidensuojelualueella ei ole viimeisten kolmen vuoden aikana kyetty suorittamaan tutkimussuunnitelman mukaista malminetsintää asiasta käytyjen hallintovalitusprosessien

johdosta. Täytäntöönpanon tarvetta lisää entisestään se, että malminetsintää voidaan luonnonsuojelullisista syistä harjoittaa vain muutamana kuukautena vuodessa. Kairausten suorittaminen on kasvien ja luontotyyppien suojelemiseksi rajattu talvisaikaan lumipeitteen suojatessa kasvistoa, minkä lisäksi lumisenakin aikana tiettyjä petolintureviirejä koskeva pesimäaikainen liikkumiskielto rajoittaa toimintaa kevättalvella. Aikataulurajoitteilla varmistetaan, ettei suojeluarvoille aiheudu haittaa, mutta samalla se merkitsee hankkeen toteuttamista jo valmiiksi tavanomaista pidemmällä aikataululla, kun suunniteltu toiminta on jaettava useammalle talvikaudelle.

6. Näin ollen talviaikana tapahtuva muutaman kuukaudenkin viivästys toiminnan aloittamisessa merkitsee käytännössä hankkeen aikataulun siirtymistä vähintään vuodella eteenpäin. Puheena oleva hanke on jo tässä vaiheessa siirtynyt usealla vuodella, kun malminetsintää ei valituksista johtuen ole voitu harjoittaa kolmen edellisen malminetsintään soveltuvan talvikauden aikana. Hankkeen viivästymisestä on jo tähän mennessä aiheutunut Hakijalle merkittäviä taloudellisia menetyksiä, sillä malminetsintävalmiuden ylläpitämisestä samalla kun malminetsintää ei kyetä harjoittamaan syntyy Hakijalle vuositasolla karkeasti arvioiden noin 10 miljoonan euron kustannukset. Lisäksi asiassa on huomioitava, että jo pelkillä Hakijan nyt suunnittelemissa malminetsintätutkimuksilla on huomattavia työllisyys- ja aluetaloudellisia vaikutuksia. Malminetsintätoimenpiteiden uudelleenaloittamisen viivästymisestä aiheutuu siten merkittävää haittaa paitsi Hakijalle, myös Sodankylän alueen taloudelle, minkä johdosta olisi ensiarvoisen tärkeää päästä jatkamaan malminetsintätöitä heti ympäristöministeriön poikkeamisluvan tultua täytäntöönpanokelpoiseksi.

3.2 Malminetsintäluvan mukaisiin toimenpiteisiin ryhtyminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi

7. Kuten Hakija on jo malminetsintälupaa koskevassa hakemuksessaan esittänyt, tullaan malminetsintä toteuttamaan siten, etteivät Viiankiaavan suojelutavoitteet ja niiden perusteella suojellut luontoarvot toimenpiteiden johdosta vaarannu. Alueelle suunnitelluista tarkan tutkimussuunnitelman mukaisista toimenpiteistä on tehty seikkaperäinen Natura-arviointi, joka pohjautuu kattaviin luontoselvityksiin alueella. Hakija katsoo, että kaikki LLSP:n valituksessa esitetyt näkemykset ja huolenaiheet on jo riittävällä tavalla huomioitu Natura-arvioinnissa ja sitä täydentäneissä lisäselvityksissä.
8. Myös Lapin ELY-keskus on Hakijan malminetsintälupahakemuksesta 25.8.2015 antamassaan lausunnossa LAPELY/1088/07.01/2010 todennut, että malminetsintähanke ei merkittävästi heikennä Viiankiaavan Natura-alueen suojeluperusteita, jos kaikki Natura-arvioinnissa esitetyt lieventävät toimenpiteet otetaan huomioon. Tämän lisäksi Hakija on toiminnan suunnittelussa ottanut huomioon ELY-keskuksen ja Metsähallituksen lupahakemuksesta antamissa lausunnoissa esitetyt huomiot ja ehdotukset, minkä ohella Hakija on myös esittänyt lupamääräyksiin merkittäviä omaehtoisia rajoituksia, joiden tavoitteena on entisestään lieventää malminetsinnän vaikutuksia luonnonsuojelualueella.
9. Kuten malminetsintälupapäätöksestä ja sen liitteenä olevasta Hakijan tutkimussuunnitelmasta ilmenee, on Viiankiaavan suojelualueen suojeluarvot otettu huomioon tutkimuspisteiden sijoittelussa ja alueella liikkumisessa. Kairareiät ja kulkureitit on sijoiteltu kaikkein herkimpiä

kohteita ja uhanalaisten eliölajien esiintymäpaikkoja välttämällä, pyrkimyksenä minimoida toiminnan vaikutukset luonnonarvoille. Tämän lisäksi toiminnan tallautumis- ja muut suorat vaikutukset kasvillisuuteen sekä mahdolliset häiriövaikutukset linnustoon minimoidaan harjoittamalla malminetsintää vain pesimäajan ulkopuolella talviaikaan, maan ollessa lumipeitteinen ja jäässä. Kairauksien mahdolliset vaikutukset vesistön koostumukseen minimoidaan kairareikien tulppauksella sekä käyttämällä kairaustoiminnassa uusinta tekniikkaa, jossa kairauksessa syntyvä hienojakoinen kiviaines (ns. kairaussoija) otetaan talteen ja kuljetetaan suojelualueen ulkopuolelle. Lisäksi kairauksessa käytettävää vettä kierrätetään, mikä minimoi vaikutukset suojelualueen vesitaseeseen.

10. Hakija on harjoittanut malminetsintätoimintaa Viiankiaavan alueella yhteensä kahdeksana vuotena ilman että toimintaa valvovilla viranomaisilla olisi ollut tästä huomautettavaa. Malminetsinnästä ei myöskään aiheudu haittaa tai vahinkoa maanomistajalle eli Metsähallitukselle. Hakija katsoo, että edellä esitetyt sekä malminetsintälupapäätöksestä tarkemmin ilmenevät toimenpiteet ovat riittäviä varmistamaan, ettei malminetsinnän aloittaminen LLSP:n valituksesta huolimatta vaaranna niitä suojeluarvoja, joiden LLSP on valituksessaan katsonut malminetsinnän johdosta vaarantuvan.

3.3 Hakijan vakuus

11. Vaikka malminetsinnästä ei tarkan suunnittelun ja etukäteisarvioinnin johdosta ennakoita aiheutuvan vahinkoa tai haittaa, on Hakija kuitenkin valmis asettamaan Tukesin määräyksestä kaivoslain 169 §:n edellyttämän vakuuden lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta. Hakija ehdottaa vakuuden määräksi 20.000 euroa.

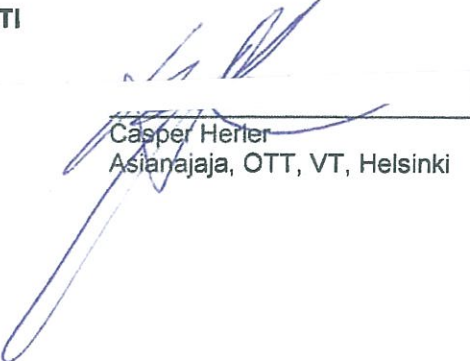
4. LOPUKSI

12. Edellä lausutuun perusteisiin ei ole kaivoslaista tai luonnonsuojelulainsäädännöstä johtuvaa estettä myöntää Hakijalle kaivoslain 169 §:n mukainen oikeus ryhtyä sille 28.10.2015 myönnettyssä malminetsintäluvassa yksilöityihin toimenpiteisiin muutoksenhausta huolimatta.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2015

AA Sakatti Mining Oy

LAATI

Casper Herter
Asianajaja, OTT, VT, Helsinki

Marius af Schultén
OTM, Helsinki

12 § MALMINETSINTÄLUPAHAKEMUS / AA SAKATTI MINING OY / ML2012:0036 / SAKATTI 7812/1-5

Kh 12 § 19.1.2015, liite 17

Maankäyttöpäällikkö Ari Pesonen, 040 7695950

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää Sodankylän kunnan lausuntoa kaivoslain 169 §:n mukaisesta hakemuksesta, jolla haetaan malminetsintälupapäätöksen täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta. Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 21.1.2016.

Asia koskee Tukesin myöntämää malminetsintälupaa Sakatti 1-5 (ML2012:0036), josta Lapin luonnonsuojelupiiri ry on valittanut Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Kaivoslain 169 §:n mukaan Tukes voi määrätä, että malminetsintäluvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen, lainkohdassa esitettyjen edellytysten täytyessä.

Liitteet: lausuntopyyntö ja hakemus

MAANKÄYTTÖPÄÄLLIKÖN EHDOTUS:

Sodankylän kunta toteaa lausuntonaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes) malminetsintäluvan ML2012:0036 täytäntöönpanosta, että hakemuksesta saadun selvityksen mukaan edellytykset kaivoslain 169 §:n mukaiselle täytäntöönpanolle täyttyvät. Kunnalla ei ole huomautettavaa hakemuksesta ja luvan täytäntöönpano tulisi sallia hakijan esittämin perustein.

KUNNANJOHTAJAN ESITYS:

Kunnanhallitus hyväksyy maankäyttöpäällikön ehdotuksen.

PÄÄTÖS:

Päätösesitys hyväksyttiin.

Tiedoksi: Tukes, maankäyttöpäällikkö

Otteen oikeaksi todistaa

Sodankylässä 22.1.2016

Päivi Vauhkonen
Pöytäkirjanpitäjä

21.1.2016

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Iikka Keskitalo
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 15.12.2015

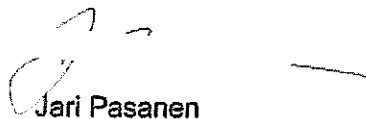
Täytäntöönpanohakemus ML2012:0036, AA Sakatti Mining Oy, Sodankylä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) lausuntoa AA Sakatti Mining Oy:n täytäntöönpanohakemuksesta muutoksenhausta huolimatta koskien malminetsintälupaa ML2012:0036. Tukes on myöntänyt yhtiölle malminetsintäluvan 28.10.2015. Päätöksestä on valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

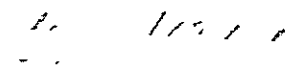
ELY-keskus viittaa täytäntöönpanohakemuksen osalta 25.8.2015 malminetsintähakemuksesta antamaansa lausuntoon (LAPELY/1088.07.01/2010), jossa se on todennut, että luonnonsuojelualueilla toimittaessa hakijalla tulee olla pääsääntöisesti lainvoimainen lupa ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Lisäksi todetaan, että tässä nimenomaisessa tapauksessa määräys tutkimustoimenpiteiden aloittamiseen voidaan antaa sen jälkeen, kun hankkeella on täytäntöönpanokelpoinen ympäristöministeriön lupa.

Ympäristöministeriö on myöntänyt luvan 29.10.2015 Viiankaaavan soidensuojelualueen rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen. Luvasta on valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Luonto- ja vesiympäristöyksikön
pääliikkö

Jari Pasanen

Ylitarkastaja

Liisa Viitala

21.1.2016

TIEDOKSI

**AA Sakatti Mining Oy / Jukka Jokela, Joanna Kunttonen-van 't Riet,
Laura Paakkonen**

Ympäristöministeriö / Aulikki Alanen

Metsähallitus Lapin luontopalvelut / Liinu Törvi

18.1.2016

kaivosasiat@tukes.fi

Lausuntopyyntö 15.12.2015 ML2012:0036

**LAUSUNTO MALMINETSINTÄLUPAPÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA
MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Metsähallitukselta lausuntoa AA Sakatti Mining Oy:n hakemuksesta, joka koskee 28.10.2015 myönnetyn malminetsintäluvan (ML2012:0036 Sakatti 1-5) täytäntöönpanoa malminetsintäluvassa yksilöityihin toimenpiteisiin muutoksenhausta huolimatta. Päätöksestä on valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Metsähallituksella ei ota kantaa siihen, onko Lapin luonnonsuojelupiiri ry:n valituksessa esitetyt näkökohdat huomioitu Natura -arvioinnissa ja sitä täydentäneissä lisäselvityksissä kuten hakija esittää. Metsähallituksen näkemyksen mukaan Tukesin 28.10.2015 antamalla päätöksellä, johon on sisällytetty hakijan itsensä esittämiä rajoituksia vaikutusten vähentämiseksi, sekä ympäristöministeriön 29.10.2015 myöntämällä luvalla poiketa Viiankiaavan soidensuojelualueen rauhoitusmääräyksistä, voidaan kuitenkin turvata Viiankiaavan Natura -alueen suojelun perusteena olevien luonnonarvojen säilyminen.

Metsähallitus kiinnittää kuitenkin Tukesin huomion siihen, että päätösten täytäntöönpanoa koskevien määräysten antaminen ei voi muodostua pääsääntöiseksi instrumentiksi aloittaa luvan mukainen toiminta Natura -alueilla, vaan muutoksen haulle tulisi varata tosiasiallinen mahdollisuus ennen toiminnan aloittamista.

Jyrki Tolonen
Aluejohtaja

LAPIN LIITTO

LAUSUNTO

18.1.2016

314/10.01/2012

TUKEK

20. 01. 2016

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Viite: Lausuntopyyntö 15.12.2015 (ML2012:0036)

Lausunto AA Sakatti Mining Oy:n malminetsintäluvapäätöksen täytäntöönpanohakemuksesta

Tukes myönsi 28.10.2015 AA Sakatti Mining Oy:lle malminetsintäluvan nimeltä Sakatti 1-5, lupatunnuksella M12012:0036. Luvalla jatkettiin valtausten KaivNro 78121/1-5 voimassaoloa. Lapin luonnonsuojelupiiri ry on valittanut malminetsintäluvasta Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 27.11.2015 päivätyllä valituksella. Samaan asiaan liittyen ympäristöministeriö on 29.10.2015 antamallaan päätöksellä myöntänyt AA Sakatti Mining Oy:lle soidensuojelulain (851/1988) mukaisen poikkeamispäätöksen YM4/5721/2012, josta Lapin luonnonsuojelupiiri ry on vastaavasti valittanut korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30.11.2015 päivätyllä valituksella.

AA Sakatti Mining Oy on hakemuksessaan vaatinut, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) myöntää hakijalle kaivoslain (621/2011) 169 §:n mukaisen oikeuden ryhtyä sille 28.10.2015 myönnetyssä malminetsintäluvassa yksilöityihin toimenpiteisiin muutoksen hausta huolimatta.

Kaivoslain 169 §:n mukaisen täytäntöönpanomääräyksen tarkoituksena on mahdollistaa luvan mukaisen toiminnan aloittaminen ilman hankekokonaisuuden tarpeetonta viivästymistä sellaisissa tilanteissa, joissa toiminta on lupamääräyksiä noudattaen mahdollista toteuttaa valituksen kohteena olevia intressejä vaarantamatta. Edellytyksenä kyseiselle täytäntöönpanomääräykselle on, että:

- *hakija esittää perustellun syyn toiminnan aloittamiselle;*
- *toimenpiteisiin ryhtyminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi;*
- *ja hakija asettaa Tukesin määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa.*

Esitettyssä täytäntöönpanohakemuksessa on vastattu hyvin perustein kaivoslain 169 §:n edellytyksiin. Lapin liiton virasto puoltaa malminetsintäluvapäätöksen täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta.

LAPIN LIITTO

Miika Riipi
maakuntajohtaja

Riitta Lönnström
suunnittelujohtaja

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry
Valtakatu 22
96200 Rovaniemi
puh. 040 823 2443
sähköp. lappi@sll.fi

MIELIPIIDE

19.1.2016

Tukes

kaivosasiat@tukes.fi

Viite Kuulutukseenne 15.12.2015, ML2012:0036

Asia **Mielipide AA Sakatti Mining Oy:n täytäntöönpanohakemusta koskien Sakatti 1-5 aluetta, joka sijoittuu Viiankiaavan soidensuojelu- ja Natura-alueelle**

Täytäntöönpanomääräystä ei tule antaa seuraavista syistä

Ympäristöministeriö ei ole täytäntöönpanoa myöntänyt AA Sakatti Mining Oy:n hakemuksesta huolimatta. Viranomaisten tulee olla johdonmukaisia ja noudattaa samaa linjaa.

Kuulutuksen liitteenä oleva kartta on epäselvä sen suhteen, missä menee soidensuojelualueen ja missä Natura-alueen raja. Yhtiön ei ole hakemuksessaan yksilöinyt, mitä se aikoo tehdä niillä hyvin pienillä alueilla, mitkä eivät kuulu soidensuojelualueeseen, mutta kuuluvat Natura-alueeseen ja malminetsintäalueeseen. Onko tarkoitus esimerkiksi suunnata syväkairaus soidensuojelualueen alle? Katsomme, että tällainen tilanne on laiton.

Piiri on valittanut malminetsintäpäätöksestä vedoten mm. että malminetsintä aiheuttaa merkittävää haittaa luonnonsuojelualueen eheydelle ja laadulle. Esimerkiksi syväkairauksessa käytetään sellaisia apuaineita, jotka ovat haitallisia pohja- ja pintavesille. Lisäksi yhteysviranomaisen on todennut, että "luontodirektiivin luontotyyppiraportoinnin (2007-2012) mukaan kaikkien Viiankiaavalla esiintyvien Natura-luontotyyppien suojelutaso on luokiteltu epäsuotuisaksi. Pääosalla luontotyypeistä suojelutason kehityssuunta on heikkenevä"

Hakija vetoaa taloudellisiin menetyksiin. Taloudelliset seikat eivät ole perusteita myöntää täytäntöönpanomääräystä suojelualueelle. Toteamme kuitenkin oheiseen liitteeseen viitaten, että Sodankylässä sijaitsevat kaivokset ja laaja malminetsintätoiminta eivät ole johtaneet kunnan taloudellisen tilanteen paranemiseen vaan kunnan tilanne on huonontunut seuratulla aikavälillä 2011-2014 niin lainmäärien, omavaraisuusasteen kuin suhteellisen velkaantuneisuudenkin suhteen.

Näin ollen kaivoslain 169 § edellytykset eivät täyty ja vakuudet eivät voi korvata menetettyjä luontoarvoja.

Rovaniemellä 19.1.2016

Lapin Luonnonsuojelupiiri ry:n puolesta

Tuomi-Tuulia Ervasti
puheenjohtaja

Tarja Pasma
sihteeri

LIITE

Kaivoskuntien vakavaraisuuslukuja 2011-2014

BORENIUS**TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTOLLE**

Asia Vastine malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevan päätöksen täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta koskevassa hakemusasiassa, ML2012:0036, selityspyyntö 13.4.2016.

Vastineen antaja

AA Sakatti Mining Oy, ("Hakija")
Tuohiaavantie 2
99600 Sodankylä
Finland

Vastineen antajan asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja Casper Herler
Asianajotoimisto Borenius Oy
Eteläesplanadi 2, 00130 Helsinki
Puhelin 020 7133 3288
Faksi 020 713 3499
Sähköposti casper.herler@borenius.com

1 ASIAN TAUSTA

1. Hakijan 9.12.2015 jättämän malminetsintäluvan täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta koskevan hakemuksen johdosta on annettu yksi mielipide ja neljä lausuntoa. Lapin liitto ja Sodankylän kunta ovat lausunnoissaan puoltaneet haetun täytäntöönpanomääräyksen antamista. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ("Tukes") on lausunnossaan katsonut, että täytäntöönpanomääräys voidaan antaa sen jälkeen, kun ympäristöministeriön 29.10.2015 myöntämä soidensuojelusta annetun asetuksen (852/1988) mukainen lupa geologiseen tutkimukseen ja malminetsintään on täytäntöönpanokelpoinen. Ympäristöministeriön lupaa koskeva valitusasia on parhaillaan käsittelyssä korkeimmassa hallinto-oikeudessa.
2. Hakija vastaa alla Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry:n ("SLLP") mielipiteessä esitettyyn.

2 VASTINE

2.1 Perusteltu syy toiminnan aloittamiselle

3. SLLP on mielipiteessään väittänyt, etteivät kaivoslain (621/2011) 169 §:n mukaiset edellytykset täytäntöönpanomääräyksen antamiselle täytyisi käsillä olevassa tapauksessa.
4. Kuten Hakija on täytäntöönpanomääräystä koskevassa hakemuksessaan esittänyt, lupa malminetsintäluvassa yksilöityihin toimenpiteisiin ryhtymiseen lupapäätöstä noudattaen voidaan kaivoslain 169 §:n nojalla myöntää, mikäli:
 - (i) hakija esittää perustellun syyn toiminnan aloittamiselle;
 - (ii) toimenpiteisiin ryhtyminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi; ja
 - (iii) hakija asettaa Tukesin määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa.
5. Vastoin SLLP:n näkemystä Hakija katsoo, että malminetsinnän aloittamisen viivästyisestä aiheutuvat taloudelliset menetykset ovat kaivoslain 169 §:n 1 momentissa sekä säädöksen esitöissä¹ tarkoitettu perusteltu, viivytyksestä aiheutuviin haittoihin liittyvä syy toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta. Sakatin malminetsintähankkeen olosuhteet ovat erityiset, sillä Hakijan malminetsintäluvan nojalla harjoittama toiminta rajoittuu luonnonsuojelullisista syistä talviaikaan. Tästä erityispiirteestä johtuen hankkeen aikataulu on jo valmiiksi tavanomaista pidempi, kun suunniteltu toiminta on jaettava useammalle talvikaudelle. Tarvetta malminetsinnän aloittamiseen mahdollisimman pian lisää myös se, että Sakatin hanke on jo tässä vaiheessa siirtynyt usealla vuodella, kun malminetsintää ei vireillä olevien hallintovalitusprosessien johdosta ole voitu harjoittaa kolmen edellisen malminetsintään soveltuvan talvikauden aikana.

¹ Hallituksen esitys Eduskunnalle kaivoslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 273/2009 vp, s. 162.

6. Hakijan näkemyksen mukaan edellä mainitut olosuhteet muodostavat erityisen painavan perusteen malminetsintäluvan täytäntöönpanolle verrattuna esimerkiksi tapauksiin, joissa malminetsintää voidaan harjoittaa vuoden ympäri. Hakija toteaa myös, että toisin kuin SLLP on mielipiteessään esittänyt, on Sakatin hankkeella ollut merkittävä positiivinen vaikutus Sodankylän kunnan talouteen ja työllisyyteen. Tästä kertoo muun muassa se, että Hakija työllistää jo malminetsintävaiheessa tällä hetkellä suoraan 21 henkilöä ja luo 18 henkilötyövuotta, minkä lisäksi hankkeen epäsuorat talous- ja työllisyysvaikutukset Sodankylän alueella ovat moninkertaiset. Enimmillään Hakijan palveluksessa on vilkkaimpien kairauskausien aikana ollut noin 150 työntekijää sisältäen Hakijan omat ja urakoitsijoiden työntekijät. Lupapäätösten viivästyminen ja tutkimustöiden siirtyminen seuraaville vuosille tulee johtamaan myös Hakijan vakinaisten työntekijöiden irtisanomisiin ja lomautuksiin. Myös tämä seikka on otettava huomioon arvioitaessa kaivoslain 160 §:ssä tarkoitetun perustellun syyn olemassaoloa hankkeen osalta.
7. Sillä SLLP:n esiin tuomalla seikalla, että ympäristöministeriö ei ole omassa päätöksessään antanut täytäntöönpanomääräystä, ei ole merkitystä asian oikeudellisen arvioinnin kannalta, sillä kyse on toisistaan erillisistä lupaprosesseista, joiden täytäntöönpano määräytyy toisistaan sisällöllisesti eroavan sektorilainsäädännön johdosta erilaisin kriteerein. Kaivoslakiin on säädetty nimenomainen mahdollisuus myöntää täytäntöönpanomääräys malminetsintälupien jatkolupatilanteissa. Lisäksi on huomioitava, että malminetsintälupaa koskevasta täytäntöönpanomääräyksestä huolimatta malminetsintää ei voida harjoittaa soidensuojelualueella ennen täytäntöönpanokelpoista ympäristöministeriön päätöstä. Täytäntöönpanomääräys on myös mahdollista selvyiden vuoksi myöntää ehdollisena ympäristöministeriön päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudelle.

2.2 Malminetsintäluvan mukaisiin toimenpiteisiin ryhtyminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi

8. SLLP vetoaa mielipiteessään jo aikaisemmin esiin tuomaansa käsitykseen siitä, että malminetsintä aiheuttaisi merkittävää haittaa luonnonsuojelualueen eheydelle ja laadulle. Esimerkkinä SLLP mainitsee syväkairauksessa käytettävät apuaineet ja niiden väitetyt vaikutukset pohja- ja pintavesiin.
9. Kuten Hakija on jo prosessin aikaisemmissa vaiheissa tuonut esiin, tullaan malminetsintä alueella toteuttamaan siten, etteivät Viiankiaavan suojelutavoitteet ja niiden perusteella suojellut luontoarvot vaarannu. Laaditun Natura-arvion perusteella malminetsintä ei vaaranna alueen suojelun tarkoitusta LSL 9 §:ssä tarkoitettusti tai aiheuta kaivoslain 11 §:ssä tarkoitettuja merkittäviä muutoksia alueen luonnonolosuhteissa. Hakija on teettänyt Viiankiaavan länsiosan mittavan perustilakartoituksen ja täydennetyn Natura-arvioinnin vuonna 2015 LSL 65 §:n mukaisesti. Natura-arvioinnissa on arvioitu malminetsintään vaikutuksia direktiivilajeihin ja luontotyyppeihin, lintudirektiivin lajeihin sekä alueeseen ja sen ekologiseen eheyteen kokonaisuutena, kairareikien ja apuaineiden vaikutuksia, hydrologiaa, hydrogeologiaa sekä meluvaikutuksia.
10. Yhteysviranomaisen Natura-arvioinnista antaman LSL 65 §:n mukaisen lausunnon mukaan Natura-arviointi on riittävä ja asianmukaisesti laadittu. Sekä Lapin ELY-keskus että

Metsähallitus ovat LSL 65 §:n mukaisissa lausunnoissaan lisäksi katsoe, että malminetsinnällä ei todennäköisesti ole merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Viiankiaavan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin eikä alueen eheyteen, kun tutkimukset tehdään ottaen huomioon esitetyt lieventävät toimenpiteet. Lieventävät toimenpiteet on huomioitu malminetsintäluvan mukaisissa lupaehtoissa. Malminetsintä ei lausuntojen perusteella myöskään vaaranna alueen suojelutavoitteita. SLLP:n väitteet malminetsinnän merkittävistä haitallisista vaikutuksista alueen eheydelle ja laadulle ovat näin ollen perusteettomia.

11. Apuaineiden vaikutusten osalta Hakija toteaa lisäksi, että apuaineiden vaikutuksia on selvitetty Natura-arvioinnin liitteinä 17, 18, 19 ja 20 olevissa Golder Associates Ltd:n laatimissa raporteissa. Arvioinnin johtopäätöksissä todetaan, että ekologisten vaikutusten arvioinnissa kriittisiksi valittujen haitta-aineiden ei arvioida aiheuttavan merkittävää haittaa Viiankiaavan maaeliöstölle tai Kitisen vesieliöstölle.²

2.3 Toimenpiteet soidensuojelualan ulkopuolella

12. SLLP toteaa mielipiteessään, että Hakija ei ole yksilöinyt niitä toimenpiteitä, joita se aikoo suorittaa malminetsintäalueeseen kuuluvilla mutta soidensuojelualan ulkopuolisilla Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla.
13. Hakija toteaa, että yllä kohdassa 2.2 mainittu Natura-arviointi kattaa myös soidensuojelualan ulkopuoliset osat malminetsintäalueesta. Hakijan toimenpiteet kyseisillä alueilla tulevat luonnollisesti olemaan malminetsintäluvan ja ympäristöministeriön luvan mukaisia sekä rajoittumaan niihin, joiden pohjalta Natura-arviointi on laadittu. Lisäksi Hakija huomauttaa, että 28.10.2015 myönnetty malminetsintälupa oikeuttaa malminetsintätoimenpiteet soidensuojelualueella vasta kun ympäristöministeriön lupa on lainvoimainen.

2.4 Hakijan asettaman vakuuden riittävyys

14. Hakija on täytäntöönpanomääräystä koskevassa hakemuksessaan ehdottanut asettavansa 20.000 euron suuruisen vakuuden lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta. SLLP ei ole esittänyt tarkempia perusteita sille, minkä johdosta Hakijan asettama vakuus ei olisi riittävä, vaan se on todennut yleisluonteisesti, ettei menetettyjä luontoarvoja voi korvata vakuuksilla. Kohtaan 2.2 yllä viitaten Hakija haluaa tässä yhteydessä huomauttaa, että luontoarvoille ei arvioida aiheutuvan toimenpiteiden johdosta merkittävää haittaa. Vaikka malminetsinnästä ei tarkkan ja kattavan suunnittelun sekä etukäteisarvioinnin johdosta ennakoita aiheutuvan vahinkoa tai haittaa, tulee Hakija kuitenkin asettamaan kaivoslain 169 §:n edellyttämän vakuuden.

² Kairausten apuaineiden vaikutukset Viiankiaapaan, Golder Associates Ltd, 2013 ja 2015, s. 17.

4. LOPUKSI

15. Annetuissa mielipiteissä ja lausunnoissa ei ole tuotu esiin mitään sellaista kaivoslaista tai luonnonsuojelulainsäädännöstä johtuvaa estettä, jonka vuoksi Hakijalle ei tulisi myöntää kaivoslain 169 §:n mukaista oikeutta ryhtyä sille 28.10.2015 myönnetyssä malminetsintäluvassa yksilöityihin toimenpiteisiin muutoksenhausta huolimatta.

Helsingissä 15. päivänä kesäkuuta 2016

AA Sakatti Mining Oy

LAATI

Casper Herler
asianajaja, OTT, VT, Helsinki

Henna Lusenius
asianajaja, Vantaa